

Секція

«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ І ЗАГАЛЬНОТРАНСПОРТНІ ПРОБЛЕМИ»

ГОЛОВА СЕКЦІЇ – д.е.н., професор Л.О.Українська

УДК332.1; 332.122 (1-21)

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ ШЛЯХОМ
МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ**

Александрова О.Ю., ст.викладач (УкрДАЗТ)

З метою подальшого розвитку національної економіки держави та її регіонів пріоритетними напрямками виступають досягнення стабільного економічного зростання регіонів, створення реальних умов для забезпечення саморозвитку та максимального використання внутрішнього економічного потенціалу. Реалізація даних положень можлива лише на основі дотримання чіткої системи визначених напрямів подальшого розвитку.

Актуальність зазначених питань пояснюється посиленням необхідності формування нової регіональної політики, яка визначається такими глобальними геополітичними процесами, як автономізація регіональних економічних інтересів, тенденція до децентралізації в управлінні економічними процесами з метою реалізації принципу порівнюваних видатків та ефективного використання природних ресурсів регіону, економічної інтеграції на міжрегіональному рівні з використанням нових технологій і ринкових моделей економічного розвитку та становлення демократичних основ суспільного устрою.

З метою забезпечення модернізації національної економіки, економічна регіональна політика держави повинна вирішити подвійну задачу. З однієї сторони, вона повинна сприяти розвитку інтеграційних процесів, направлених на зміцнення державності, а з іншого – забезпечувати регіональну самостійність і належний рівень економічної безпеки регіонів.

Базовим документом, який повинен визначати та формувати основні положення забезпечення економічної безпеки регіонів України, принципи модернізації національної економіки та шляхи її практичного впровадження, повинна стати Стратегія економічної безпеки регіонів України.

Формування цієї стратегії виступає важливою складовою політики економічної безпеки держави і передбачає визначення мети і завдань системи забезпечення національної економічної безпеки в регіональному вимірі, напрямів її вирішення, а також форм і способів застосування існуючих сил і засобів, можливість їх перегрупування, створення необхідних резервів для

нейтралізації та локалізації можливих загроз.

Визначення стратегічної мети економічної безпеки значною мірою ускладнюється завдяки відсутності конкретизації відповідних заходів стосовно її гарантування. В даному випадку для модернізації національної економіки держава повинна реалізувати комплекс заходів по виведенню економіки з кризи, що і буде слугувати гарантією забезпечення економічної безпеки держави та її регіонів.

В результаті реалізації Стратегії повинні бути дотримані наступні засади регіонального економічного розвитку :

– в реальному секторі економіки : здатність економіки регіону функціонувати в режимі розширеного відтворення в умовах мінімальної залежності від зовнішніх впливів (це означає, що в регіоні повинні бути достатньо розвинені галузі та виробництва, які мають життєво важливе значення), забезпечення безперебійного надходження енергоносіїв;

– в фінансовому та інвестиційному секторах економіки : стійкість фінансової і банківської систем, нормалізація фінансових потоків та розрахункової системи, зменшення величини регіонального податкового боргу, активізація інвестування на регіональному рівні;

– в науково-технічній сфері : створення сприятливих умов для розвитку і зростання науково-технічного потенціалу, інноваційної діяльності, реформування кадрової політики;

– в соціальній сфері : прийнятний рівень життя населення при соціально припустимих рівні бідності, диференціації доходів, доступність для населення освіти, культури і медичного обслуговування;

– в сфері управління : створення необхідного державного регулювання економічних процесів, здатного гарантувати безперебійне функціонування ринкової економіки.

УДК 656.2.001.73(477)

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ
РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ
ТРАНСПОРТНОГО КОМПЛЕКСУ
УКРАЇНИ**

Астахов В.М., к.т.н., професор (УкрДАЗТ)

Транспортна стратегія України на період до 2020 року, як основний стратегічний документ,

чітко визначила напрямки розвитку транспортної галузі країни та встановила основні засади створення сприятливих умов для покращення транспортно-транзитного потенціалу України. Відповідно до її положень реформування та розвиток транспортного комплексу має відбуватися за такими основними напрямками, як: розвиток транспортної інфраструктури та модернізація рухомого складу для забезпечення зростаючої мобільності населення та прискорення переміщення товаропотоків; забезпечення конкурентоспроможності та якості транспортних послуг для економіки; забезпечення доступності та якості транспортних послуг населенню; інтеграція до Європейського Союзу і розвиток експорту транспортних послуг; підвищення ефективності державного управління та розвиток конкурентного середовища; підвищення екологічності, енергоефективності транспортних процесів та безпеки перевезень пасажирів і вантажів.

Вже сьогодні реалізація даної Стратегії сприяла досягненню низки позитивних зрушень. Зокрема, лише у напрямку реформування та оптимізації діяльності залізничного транспорту відбулася величезна кількість позитивних змін, а саме: прийнято Закон України «Про особливості утворення ПАТ залізничного транспорту загального користування», яким закладено основу для розмежування функцій державного і господарського управління; на деяких ділянках залізниць впроваджено швидкісний рух пасажирських поїздів; реконструйовано та збудовано об'єкти залізничної інфраструктури; впроваджено електронну систему продажу квитків та створено державне підприємство «Український транспортно-логістичний центр», основною функцією якого визначено оптимізацію вантажних перевезень в Україні.

Однак, незважаючи на це, безпосередня практика реалізації передбачених реформ відбувається не у відповідності зі станом транспортного комплексу країни та вимогами часу. Серед основних проблемних питань, які значно уповільнюють процеси реформування та розвитку транспортної галузі можна виділити:

в сфері залізничного транспорту:

- катастрофічна зношеність рухомого складу та невідповідність між обсягами його списання й придбання;
- відсутність державної підтримки розвитку об'єктів залізничної інфраструктури;
- недовершеність нормативно-правового забезпечення як самого процесу реформування, так і окремих напрямків діяльності залізничного транспорту, зокрема, таких, що стосуються Закону України «Про залізничний транспорт України», тарифної політики залізниць та Правил їх технічної експлуатації;

- відсутність ефективного механізму покриття витрат залізниць на перевезення пільгових категорій населення та збитковість пасажирських перевезень;

- відсутність гнучкої тарифної політики, що забезпечувала б створення сприятливих умов для вантажовласників;

- відсутність комплексного, в тому числі й інформаційного обслуговування перевізників та централізованої системи внутрішнього корпоративного електронного документообігу, тощо.

В сфері автомобільного транспорту:

- критичний стан автомобільних доріг більша частина яких не відповідає транспортно-експлуатаційним вимогам за рівністю та міцністю;

- морально та фізично спрацьований автомобільний парк;

- відсутність ефективного механізму визначення розміру реальних втрат доходів автомобільних перевізників у зв'язку з перевезенням пільгових категорій громадян та їх компенсації;

- недосконалість системи організації міжнародних перевезень пасажирів та вантажів;

- низький рівень впровадження диспетчерського управління та регулювання рухом автотранспорту;

- відсутність нової редакції Закону України «Про автомобільний транспорт», який би встановив засади формування ринкової рівноваги на ринку автотранспортних послуг та створив основу для формування ефективних господарських структур, тощо.

Неефективними виявляються заходи і з реформування авіаційного та водного транспорту, які також відзначаються застарілою інфраструктурою, неефективними майновими правовідносинами та недосконалістю державного регулювання тарифів на їх послуги.

Сьогодні фактично політика реформування та розвитку транспортного комплексу країни перетворилася на політику руйнування її транспортно-транзитного потенціалу. За таких умов першочерговими завданнями розвитку транспортного комплексу України повинні стати: технічна та технологічна модернізація і оновлення всіх об'єктів транспортної інфраструктури, рухомого складу, впровадження прогресивних транспортних і логістичних технологій, удосконалення нормативно-правової бази транспорту, підвищення державного управління та розвиток конкурентного середовища на транспорті.